

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Bélyeg háttalhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét's és
ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 31.

Orosz recipe.

(m.) A sztrájk kérdése ma ismét napirenden van. Napirenden van a sztrájkra való folytonos bujtogatásokban: hol részleges, hol általános sztrájkra. Napirenden van mint a napi sajtó és szociális irodalom vitás pontja. Napirenden van mint a különféle szociális szervezetek küzdelmének oka.

Mutatja a sztrájk kérdésének akteralitását azon nagy készülődés, melylyel úgy a német, mint az osztrák és magyar szociálisták fáradoznak a sztrájk előmunkálataiban. Nagyon gyakran fenyegetőznek itt is, tulnan is az általános sztrájkjal.

Érdekes az a vita, mely a német szociálisták két pártja közt folyik. A helyzetet ma a radikálisok uralják az öreg Bebel Agostonnal élükön, kik az általános tömegsztrájk mellett izgatnak s revizionistáknak nevezik azon pártot, melynek Bernstein Ede a vezére s amely párt ellenzi az okvetten erőszakolt általános tömegsztrájkot.

Bernstein Ede Luxenburg Róza radikális, forradalmi írónőt támadja. Elítéli azon forradalmi szociálistákat, kik a forradalommal játszva »oros recept« szerint Németországban is ugyanazt akarják megismételni. Forradalmat nem lehet imitálni, recept szerint csinálni. Ily tervhez »gyermeki naivitás vagy a játékosok önyelműsége« szükséges. Az általános,

vagyis tömegsztrájk folytonos napirenden tartását s a vele való folytonos ijesztgetést forradalmi romantikának mondja és határozottan elítéli.

Mit szól ehhez a német radikális szociálista párt? Azt, hogy hivatkozik az Amsterdamban tartott nemzetközi kongresszusra, mely az általános sztrájkot »kényszereszköznek«, továbbá »jelentékeny társadalmi változások keresztülvitelére megengedhetőnek tartja.«

Ez azonban válasz az elválaszolásról. Ha ugyanis a sztrájkot a német radikálisok »kényszereszköznek« tartanák, akkor bizonyára a német revizionisták sem küzdenének oly ekeseredetten a tömegsztrájk erőszakolása ellen. Mivel azonban bő köpenyegnek használják »jelentékeny társadalmi változások keresztülvitelére«, azért különböztek össze előbb a sztrájknak, mint »kényszereszköznek« elvével, azután a revizionista szociálistákkal.

Legutóbb például arra akarják használni az általános sztrájkot Németországban, hogy a választójog rendszerének megszorítására vonatkozó megalkasszák. Hogy hol vannak azok a »kényszerítő« körülmények, melyek kikerülhetlenné tennék a szociálistákra a sztrájkot, az a radikálisok előtt, ugy látszik, nem kérdés; de a revizionistákat ennek negligálása nyugtalanítja s a radikálizmus utjáról letériti.

A radikálisok mindenképen akarják a sztrájkot; a revizionisták pedig mindenképen kerülni akarják.

Nem a német minta és recipe sze-

rint megy-e az üzlet nálunk is? A változat csak részletkérdés Amin nyargalnak, az nálunk a választójog. Az eszköz a sztrájk, törés-zuzás, megfélemlítés. A sztrájk »kényszereszköz«; de melyek a sztrájkra kényszerítő körülmények? A mi szociáldemokraták... érdek-e ezt? A magyar keresztény szociálisták is »kényszereszköznek«, »szükséges rossznak« tartják a sztrájkot. Honnan tehát az összekülömbözés oka, miért a szenvedélyes támadások a keresztény szociálisták ellen? Talán jelentékeny társadalmi változások keresztülvitelére is eszköz a sztrájk a mi szociáldemokratáinknál is?

Mit tesznek a német munkások az általános sztrájkjal szemben?

A munkások köréből sűrűn hangzanak fel panaszok és tiltakoznak az általános sztrájk erőszakolása és a radikális párt forradalmi irányzata ellen. A munkások gazdasági szakszervezetei Kölnben tartott kongresszusokon hoztak határozatot a tömegsztrájk ellen. A német nyomdászok és betüöntők hivatalos lapjukban kelnek ki »az anarchisztikus féboly ellen, melyet ma már pártkötelességé tesznek«. Hasonló álláspontot foglalnak el a többi nagy szakszervezetek is.

Hát nálunk történik-e valami a sztrájk kérdésében?

Történik bizony a hazátlan szociáldemokraták fenyegető szervezkedésében, melynek hangot adnak csaknem naponként lapjaikban s szedik a sztrájkadót a sztrájkpénztár számára.

Történik-e még valami? De hol is

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A ravasz anyóka.

Humoros történet.

Írta: Hjalmar Höglund.

Svensden Péter édes anyja mindig az élet szomorú oldalát tekintette és mindig elégedetlen volt, ha legalább napjában egyszer nem panaszkodhatott a sok nyomorúságról és a földi lét szerencsétlenségeiről. Isten óvjon! Isten vigasztaljon meg! Ezzel végezte rendszeresen a siránkozásait. Azután nagyot sóhajtott.

Az udvaruk nagy volt és jó módban éltek. Ezt elismerte és ilyenkor elégedetten mosolygott. De ez csak addig tartott, amíg egyedül volt. Mihelyt valakivel összetalálkozott és a száját kinyitotta, felhangzott az örökös siráma.

Egyik szép hétfői reggelen elment hozzá Brigitta anyja és ez a látogatás már jelentett valamit. A kávé már megitták, az összes helyi újdonságokat már letárgyalták és Svensden anyó

egyre ismételte: Az Isten óvjon! Isten vigasztaljon! Sójajtott, nyögött és Brigitta anyja emiatt készülődött is a távozásra. De maradt és ennek jelentősége volt.

— A fiad tegnap ismét nálunk járt! — kezdte a beszédet Brigitta anyja.

— Mit jelentsen ez? — gondolta magában az anyó, de hallgatott erről és így szólt: — Ugy? Az utóbbi időben gyakran volt nálatok. Tetszik neki a házatok.

— Igen.

Kis szünet állott be, azután Brigitta anyja így szólt:

— A ti házatok elég nagy és tehermentes. Miután Brigitta és ő szeretik egymást, szeretném tehát hallani tőled, hogyan vélekedel erről.

Svensden Péter anyja az örvendetes meglepetéstől majdnem elejtette a tálcát, de elpálcázta gyorsan az izgatottságát és nyugodt maradt.

— Miért mondjak nem-et, ha szereti? De mégsem oly könnyű és mélyen felső hajtott.

Brigitta apja a vidék leggazdagabb paraszta volt. Svensden anyja tehát ez ellen nem élhetett kifogással; de nem mutatta, hogy megelégedett volna. Pedig ő biztatta a fiát, hogy járjon el Brigittához.

— Látod — mondotta Brigitta anyja — a mi udvarunk nagy és jó pénzt hoz; a ti udvarotok is jó és e kettő együtt a legszebb birtok lesz az egész vidéken.

— Igaz, igaz, — válaszolta az anyó — de bennünket nem lehet csak úgy kidobni innen. Még nem vagyok olyan öregek.

Délidőre hazaért Svensden Péter. Ebéd után pipára gyujtott, azután a feleségére pillantott, aki a tűzhely körül volt elfoglalva.

— Öregem, — szólott — ma reggel eladtam az erdő-parcellát.

— Elment a jó dolgod, ember, hogy eladtad? — ijedezett az anyó.

Pedig azelőtt gyakran biztatta, hogy adja el. A gazdasághoz nem értet, de a piros és kék bankókat kedvelte, hát még a csengő aranyakat!

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességgel megérett szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásért pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151

történnék? Van nálunk a hazátlan szociáldemokrata szervezetén kívül hazafias keresztény szociálista szervezetünk is s foglal-e állást valamelyet, bármilyet a sztrájk kérdésében?

Olyan szervezete bizony a keresztény szociálistusnak nincs, mint a szociáldemokráciának. Ha pedig szórványosan mernek hozzászólni a sztrájk kérdéséhez, akkor egyszerűen megakarják tiltani a szociáldemokraták, a szólásszabadság e fonák bajvivői.

Nem így akarták-e Váradon is, hol a sztrájk, az iparos és a munkás kérdéskört egyszerűen a lelki üdvösség munkálásához és bünbánatához utásították a legényegyleti előadások vezetőit.

Mennyivel felvilágosultabbak Bernstein revizionistái, kik elismerik a sztrájkot »kényszereszköznek«, de nem vállalnak azonosságot azokkal, kik a sztrájkot mindenáron erőszakolják. Miért volna hát kevésbé jogosult a keresztény szociálistus küzdelme azon elvéért, hogy a »sztrájk szükséges rossz«, melylyel tehát csak akkor szabad élni, ha az adott, cselekvésre kényszerítő körülmények közt nincsen más menedék a védelemre; nem pedig első eszköz gyanánt élni a sztrájkkal minden dologra, még a magyar nemzeti aspirációk elfojtására is?!

Politika a Kaszinóban.

Székelyudvarhelyről jelentik: Ugron János megyefőnököt be akarták csempészni az uri kaszinó választmányába. A szavazásnál azonban megbukott. Soó Gáspár földbirtokost választották meg vele szemben 48 szótöbbséggel.

Debreczeni dolgok.

Kovács Gusztáv a Debreczenbe kinevezett főispán, aki úgy látszik, teljesen kigyógyult fejsebéből és a debreczeni emlékekből, hosszas tárgyalást Kristóffy belügyérrel. Tárgyalásukról semmi hír sem került nyilvánosságra. Talán csak nem az installációról beszélgettek s

— Mennyit kapsz érte?

Én huszonötezer koronát kértem és a részvénytársaság tizenötezer koronát ígér. Végre is megegyeztünk huszezer koronában.

— Ó, megint nem voltál kitartó! Engedtél a rábeszélésnek — siránkozott az anyó, bár sohasem hitte, hogy ilyen magas árban fogják eladni. — Ötezer korona nem játszik szerepet ily nagy társaságnál. Nálunk azonban igen. Ó, ilyen a világ. Isten óvjon! Isten tartson meg!

— Elég már, öregem, felelte bosszusan a paraszt és felemelkedett. Jó üzletet csináltam. Hiszen nem sok hasznát vehettük az erdőnek...

Este az öreg Svendsen a jegyző kíséretében ment haza. Szokatlan látogató volt ebben házban.

— Jó estét! — köszönt a hivatalnok. — Egy levél miatt keresem fel magukat. Egy ismerős család bizott meg azzal, hogy szereznek nekik nyári lakást és mivel maguknál található a legszebb, idejöttem megkérdezni, elfogadnak-e nyári lakókat?

Ez az ajánlat tetszett Svendsen anyónak. Gyorsan kiszámította, hogy mennyi haszna volna ebből. Mennyit nyerne a házbéren? Mennyit számítson fel a tejért, a husért és a főzélkéért? És örült a szíve, hogy kirakhatja majd az ezüst dogait és meg fogják csodálni és Brigitta anyja irigykedni fog a sikereire. De nem azt válaszolta, amit gondolt.

— Ó, az Isten vigasztaljon, a legjobb akaratom mellett sem lehet. Ilyen finom emberek számára nem vagyunk berendezve. És a

nem akarják a várvavárt békés megoldás munkáját egy újabb erőszak durva disszonanciájával zavarni? Kristóffytól ez egyébként — tekintvén a közelmúlt eseményeket, — kitelik. Megerősíti ezen gyanakodást azon körülmény, hogy tegnap ismét 25 csendőr érkezett Debreczenbe, pedig a meglevőket is alig bírták már a tulzsfolt laktanyában elhelyezni. Bár a békés megoldás a politikai válságban remélhető, Debreczen halaszthatatlan ügyei miatt városi közgyűlést óhajt tartani még február első felében. Ez esetben a lezárt közgyűlési termet felnyitják, de azután, ha ennek szüksége még fennforogna, újra lepecsételik. A nemzeti küzdelem emlékére a válság elmúltával a pecsétek egy kis szalagrészszel az ajtón maradnak s azt ott bekeretezik. A levágott szalagot pedig a városi muzeumban helyezik el.

Egy gazdasági egyesület feloszlata.

Kristóffy belügyi ügyvivő bekérte a kecskeméti gazdasági egyesülettől Nagy Mihály megyefőnök kigolyozására vonatkozó jegyzőkönyvet. Ennek célja az, hogy az egyesületet felakarja oszlatni. Az egyesületnek 5000 tagja van.

A politikai válság.

A békeponatok megállapítása.

A vezérbizottság ma délelőttre csak formális ülést hirdetett, hogy a tegnapi elkészített válasz szövegét ratifikálja, de a tanácskozás ugyancsak hosszúra nyúlt. Az ülésteremből kiszivárgó hírek szerint az üzenet szövege dolgában lényeges nézeteltérések merültek ma is fel, de végeredményükben valamennyit sikerült eloszlalni. A királynak adott választ tegnap éjjel a Nemzeti Kaszinóban a pártvezérek bizottsága dolgozta ki. Számolnia kellett azokkal az aggodalmakkal, melyeket gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső és Justh Gyula juttattak kifejezésre. Az ő befolyásuk alatt a válasz radikálisabban nemzeti, mint tervezték, de a javaslatok lényege olyan, hogy minden valószínűség szerint alkalmas a békekötésre.

sok kár, a nagy felfordulás! A nagy fáradsággért sincs köszönet és — hát mit lehet nyerni a nyári lakókon?

A jegyző nem ismerte a ravasz anyókat és így válaszolt:

— Ostobaság! Maguknál elég finom az élet és az uraság jól fizet.

— Ó, de az idő, amit elrabolnak tőlem. De ha a költségeinket megtérítik, — na nem mondom ellent. Hiszen szívesen segíték az embertársaimon, ha nem kívánják — ingyen.

Vacsora után a paraszt meglegedetten gyújtott pipára.

— Ma jó napunk volt. A fiunkból vőlegény lett, az erdőt jó pénzért adtam el és szép nyereségünk lesz ezeken a nyári lakókon is.

És Svendsen anyó szintén boldog volt, mert egész életén keresztül még sohasem volt olyan napja, hogy ravaszágával ne szerzett volna kamatokat. Csakhogy ő mindig elrejtette az örömét és egyre siránkozott.

— A fiunkat elrabolták, az erdő elveszett, nem vagyunk többé urak a házunkban. Idegenek jönnek ide és parancsolni fognak nekünk.

A hangja elakadt. És sirt, mint rendszeren. De nagyon csalódok, akik azt hiszik, hogy ezek a fájdalom könyvei voltak. Ó, nem. Anyóka ravasz. És csak örömeiben, boldogságában sirt...

Ugron fellépése.

A vezérbizottságban ma is szó volt Ugron fellépéséről, amelyet indiskrétnak és indokolatlannak mondanak. Ugron a maga igazolására ma ezt jelentette ki:

— Eddig vallott álláspontommal nem bírtam összhangzásba hozni a király föltételeinek elfogadását, mert ezek — ismétlem — a nemzet megalázását jelentik. Egyelőre azonban minden propagandától tartózkodom, bár a vezérbizottságban már tegnap nem volt a föltételek változása várható. Nézetem szerint a béke a király és a vezérbizottság közt kész, mert ez teljesen a magáévá tette a király álláspontját és föltételeit. Ha azonban a nemzet látni fogja, mit követtek el ellene, úgy igazat ad nekem. A képviselőházban semmi esetre sem maradok egyedül. Tegnap a vezérbizottságot óva intettem, ne kösse meg ezt a békét, mert nemcsak a katonai feltételek megalázók, hanem a gazdaságiak is. Mindazonáltal azt hiszem, hogy a béke megkötését már nem lehet megakadályozni, de a nemzetre az éppen nem volt épületes.

Szabadelvüparti liszta.

A szabadelvüpartban szintén holt bizonyosra veszik a békét, úgy hogy ott kész miniszteri liszta is forog közkézen, amelyet hitelesnek mondtak. A szabadelvüpart szerint a béke esetére a koalíció ebben a kormányban állapodott meg:

Miniszterelnök: Széll Kálmán.

Belügyminiszter: gróf Andrássy Gyula.

Kultuszminiszter: gróf Apponyi Albert.

Kereskedelmi: Kossuth Ferencz.

Igazságügy: Holló Lajos.

Földmivelségügy: Darányi Ignác.

Király személye körüli: gróf Zichy Aladár.

Pénzügyminiszter: Lukács László.

Természetesen ez a névsor csak a kuriózum okából érdekes még ebben a pillanatban a vezérbizottság tagjai, a kiket ma megkérdeztünk, mennyi hiteles belőlük, mosolyogtak hozzá.

A vezérbizottság ülése.

A vezérbizottság ülése 10 órakor kezdődött s a következő képviselők vettek azon részt: Kossuth Ferencz elnök, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Darányi Ignác, Sággy Gyula, gróf Batthyány Tivadar, Justh Gyula, gróf Hadik János, Tóth János, Szederkényi Nándor, Gulner Gyula, Barabás Béla, Hock János, Holló Lajos, Molnár János, Rakovszky István és Polónyi Géza. Hiányoztak: báró Bánffy Dezső, Eötvös Károly, Vázsonyi Vilmos és Thaly Kálmán.

A vezérő-bizottság ülése délben egy órakor végződött s az alábbi hivatalos közlést adták ki róla:

A vezérő-bizottság végleg megállapította és formulázta azt a választ, melyet majd gróf Andrássy Gyula a vezérő-bizottság nevében a királylyal közölni fog. Andrássy ma táviratban jelentkezik kihallgatásra.

A kibontakozás felé.

Őszintén szólva, a kombinációk terén mozgunk.

A koalíció diszkrétciót fogadott s ezt magasabb hazafias szempontok kitézése mellett becsületesen állja. Hogy ezen a határon belül mi van, nem csak a főntebbiekben előterjesztett express-tudósításunk nem mondja meg, de éjszakai telefonjelentésünk sem tudja körvonalazni.

Aminthogy a sajtó most egyáltalán nem tudja, hányadán van áll a kibontakozást illető-

leg. De talán jól is van ez így. Hiszen az indiszkréczió csak ártalmunkra lehetne.

Annyi tény, hogy a tegnapelőtti értekezlet végén Andrássy bejelentette a vezérbizottságnak, hogy az udvarnál Kossuth meghívását előterjesztette.

A konferencia után aztán Kossuth, gróf Andrássy és gróf Hadik együttmaradtak s Andrássy bemutatta a vezérbizottság megállapodásának azt a letisztázott példányát, amelyet magával visz a király elé. A másik példány Kossuth kezei között marad.

A válaszirat három főpontra terjeszkedik ki. A katonai kérdésre, a gazdasági dolgokra, végül a belügyi reformokra. A válaszirat mintegy koalíció kormányprogramját foglalja magában. A vezérek minden ponton egyértelmű megállapodásra jutottak. *Andrássy a mai általános kihallgatás során adja át a koalíció válaszáat a királynak.*

A vezérbizottság a válasz megszerkesztésében figyelemmel volt Pittreich álláspontjára is, amely osztrák izü ugyan, ám ezuttal a magyar kibontakozásnak mégis kedvez. Pittreich állásfoglalásának tökéletes megismerése hosszabb időt vett igénybe, ami persze szintén késleltette a kibontakozást.

A király és a béke.

Beavatott körök azt hiszik, hogy a király a vezérbizottság válaszáat *alkalmasnak* találja arra, hogy érdemleges tárgyalásokba bocsátkozzék a koalíció vezéreivel. Ennek a tárgyalásnak természetesen az a célja, hogy oly megegyezés jöjjön létre, amely sem a koalícióra nézve, sem az uralkodóra nézve nem kíván megalázkodást.

Főként a koalíciót illetőleg fontos az, hogy ne követeljék tőle *programja megtagadását*, mert ilyen áron a vezértérfiak *nem vállalkoznak a béke megkötésére*. Általában véve a vezérbizottság most csak arra törekedett, hogy válaszirata, a királyi üzenetből kiindulva, a további tárgyalásokat lehetővé tegye. Az azonban éppenséggel nem bizonyos, hogy ez alapon már most a béke feltétlenül létrejön. Annnyira nem, hogy még Andrássy közvetlen környezetében sem veszik biztosra.

Vigasztalan jövő.

Ellenőrizhetetlen bécsi források szerint a király a rendkívüli hadügyi kiadásokra 4 millió hitel megszavazását kívánja, kívánja továbbá az 1917-ig szóló kereskedelmi szerződések becikkelyezését, a házszabályok módosítását, az önálló vámterület kérdését illetőleg pedig mindkét állam törvényhatóságának hozzájárulását, végül a katonai kérdésben a kiegyezési törvény 11-ik szakaszának a kilenczes bizottság programja szerint való értelmezését.

A vezényleti nyelv eldöntését pedig az uralkodó kirekeszti a tárgyalások köréből. Ezzel szemben azonban a legtöbb verzió említi a szolgálati nyelv, címer és jelvénykérdés terén várható engedményeket a hadbíróságok magyar nyelvét, valamint a honvédség kiépítését.

Koldusok leszünk.

Ugron egyik estilapban ezen a címen iréshangu vezércikket. Főként a vámkérdéssel foglalkozik s utal arra, hogy Ausztria Magyarországot még mindig provinciának kívánja tekinteni. Kifogásolja a királyi üzenet idevonatkozó részét s azt mondja, hogy gazdasági vívmányok nélkül, függő tartománya maradunk Ausztriának, mely, ha nem akarja prédáját elejteni, örökre zsákmánya marad hazánk.

Bécsi hang a leszerelésről.

A N. Fr. Pr. esti lapja a válságot érintő cikkében bizonyosra veszi, hogy a vezérbizottság lépése határozottan a *béke felé közelít*. A koalíció vezérbizottsága követeléseiből kikapcsolta a *katonai vezényszót*. Az határozottan békülékenységet jelent. Ha mégis azt állítja a koalíció, hogy a nemzeti követelményeket nem ejti el, akkor valószínűleg fátyolt keres, melyel elfödhetné engedékenységét.

A malicziózus lap cikkének kellő értékelésénél nem szabad felednünk, hogy ez az organum veszedelmesen közel áll Fejérváryékhoz. Mindazáltal ez a bécsi lap is bevallja, hogy még mindig nagyok a tárgyi ellentétek a két kereső felek között.

A Sast nem adják el.

(A pénzügyi szakbizottság ülése.)

Nagyvárad város jövőjére nagyfontosságú kérdésben tanácskozott tegnap a pénzügyi szakbizottság.

A Fekete Sas eladásának kérdése forgott szőnyegen.

Az utóbbi napokban már mindjobban előtérbe került ugy a sajtóban, mint a törvényhatóságban ezen legértékesebb városi objektum eladása, csak egyesek a megajánlott árat keveselték. — Szóval mesterségesen lett az eladásra hangolva minden tényező.

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésében azonban szerencsés fordulat állott be. A bizottság legtekintélyesebb tagjai olyan eszmét pendítettek meg, amely kilátást nyújt arra, hogy ezen értékes és főleg becses városi ingatlan megmarad a város tulajdonában.

A pénzügyi szakbizottság lefolyása a következő volt:

A pénzügyi szakbizottság ülésén jelen voltak: Rimler Károly polgármester elnöke alatt dr. Molnár Imre, dr. Hoványi Géza, dr. Moskovits József, Kőszeghy József, dr. Várady Zsigmond, Déri János, Beczkay Lajos, Reissmann Mór, Farkas Izidor, Szokoly Tamás, Komlóssy József, Mihelyi Adolf, Bordé Ferencz, Ullmann Sándor, Balogh Döme, dr. Pácz Sándor, dr. Friedländer Sámuel, Gerő Ármin, Lukács Ödön és Juricskay Barna jegyző.

Rimler Károly elnök ismertette az ülés tárgyát, a Sas és Zöldfa eladásának a kérdését. Bemutatta a dr. Adorján Emil és dr. Kurländer Ede ajánlatait, a főmérnök és a főszámvevő számításait. A dolog eldöntése azért sürgetős, mert az ajánlatok februárig szólnak. A tanács a szakbizottság véleményét kéri.

Balogh Döme kérdést tesz, hogy miért nem terjesztették elő az Óváry Sándor és társai ajánlatát, továbbá a Köblös Ferencz törvényhatósági bizottsági tag által beadott javaslatot.

Rimler Károly elnök kijelenti, hogy előterjeszti a Köblös Ferencz indítványát is.

Köblös Ferencz javaslata.

Juricskay Barna felolvasta Köblös Ferencz törvényhatósági bizottsági tag javaslatát, amelyben indítványozza, hogy a Sas alakitassék át úgy, hogy a Kossuth-utczai oldalon egy utca vezessen át Zöldfa-utczára, a Szent László-téren a Molnár-ház mellett szintén nyissanak egy utca s így a Sas utcákkal legyen körülveve. A Sas földszintjén a mostani fronton és Kossuth-utczán kávéház, vendéglő és boltok lennének, az új utcákban pedig áruccsarnokokat építenének a Sas épületébe. Ezáltal különösen az élelmiszer áruccsarnok elkerülne a Szent László-térről. Főleg jövedelmezőség szempontjából ajánlja ezen terv elfogadását.

Kőszeghy József főmérnök sem műszaki, sem gazdasági szempontból nem tartja elfogadhatónak ezen tervet s azt nem támogatja. A piacot nem szabad elvinni a Szent László-térről, mert az ottani házak értéke csökkenne. A tervezett új utcák csak szűk sikátorok lenné-

nek, aminőket a város központján nem szabad teremteni. A vásárcsarnok helye a Nagypiac-tér. Az utcának elvett terület nagyon leszállítaná a Sas és Zöldfa értékét. Térjenek napirendre az indítvány felett.

Komlóssy József is ellene szól a Köblös-féle tervnek.

Beczkay Lajosnak az az elve, hogy a város ne adja el a Sast. A Zöldfa eladását kapcsolják ki a tárgyalásból s csak a Sas sorsa felett tanácskozzanak. A Sast kölcsönből építse fel a város, jó jövedelmet fog hozni a városnak, csak minél több üzletet kell csinálni. 50 év múlva a városnak tisztán marad, csak más kezelési mód kell. Ha eladják, a pénz elmegy. A Zöldfát 3 részben el lehet adni s ha ez megszűnik mint szálloda, a Sas értéke emelkedni fog.

Balogh Döme komolynak és fontosnak tartja a Köblös tervét. Azt sokszorosítsa a tanács, s küldje szét a törvényhatósági tagoknak. A város érdeke a főczél a kérdés megoldásánál.

Csak a Sas ügye.

Mihelyi Adolf a tárgyalásra nézve azt kívánja, hogy csupán a Sas eladása, vagy felépítése kérdését tárgyalják. A többi kérdések ezután jöjjenek elbírálás alá.

Ezen indítványt elfogadták.

Dr. Molnár Imre a Sas eladásának kérdését fejtegeti. A város 50 évi fejlődéséből arra a meggyőződésre jut, hogy a Sas nem adják el a mostani ajánlatok alapján. 30 év óta a lakosság megkétszereződött; újabb 50 év alatt 100 ezer lakosnál több lesz Nagyváradon, s minő értéke lesz akkor a Sasnak? Így mérlegelik a kérdést. A jelenlegi megterhelések mellett sem adná el, mert 6—8 ezer koronáért nem dobná el a fejlődéssel járó nagy kilátásokat. Sürgetni nem kell a dolgot. Hiszi, hogy ha időt adnak a vállalkozóknak, miszerint foglalkozzanak a kérdéssel, más eredmény lesz. Odaadná pl. a Sast 50 évre, hogy a vállalkozó építse fel s 50 évig aknázza ki, azután visszamaradna a városnak felépítve. Hiszi, hogy akad ilyen vállalkozó, ha időt engednek.

Mihelyi Adolf számokkal igyekszik bizonyítani, hogy az eladás előnyös a városra. Újváros érdeke, hogy mielőbb döntsenek a kérdésben. Csatornázás előtt állunk, szükségünk van a pénzre. Az eladásból a város tovább is hasznosul a városi adók címén. Az eladás mellett van.

Dr. Friedländer Samu különösnek tartja azt a nagy sietséget, amelylyel a kérdést kezelik. Még a miniszternél is sürgették a dolgot. Várjunk, jön még kedvezőbb ajánlat is. A város érdekében ne siessünk. A Sas terve reutabilitás szempontból nem sikerült, mert rosszak voltak a feltételek. Csináljanak jobb tervet jövedelmezőség tekintetéből. A városi ingatlanokat el kell adni, de nem mindet. Majd fejtegeti, hogy a nyereség a városra, ha a bérlő mielőbb kimegy, mert a boltok, kávéház stb. fizet. Várjanak a kérdés eldöntésével a márcziusi közgyűlésig, az ajánlattevők nem szöknek meg. Tanulmányozza tovább a kérdést a város.

Komlóssy József az eladás előnyeit fejtegeti. A közbiztonságnak megfelelő átalakítás 98000 koronába kerülne s ez elveszett kiadás lenne.

Dr. Hoványi Géza előbb az eladás mellett volt, de a dolog fejlődése arról győzte meg, hogy Molnár Imre előadása szerint, nem volna jobb oly megoldással vinni keresztül a kérdést, hogy az összes szükségletek a város költsége nélkül megvalósíttassék. A dolog még ambriójában van, de 30 nap alatt megvalósulhat, hogy más építi fel s bizonyos idő múlva a városé marad. Tudomása van, hogy e tekintetben megindult a komoly mozgalom. Így legjobban elérnének a célt. Ezért a halasztás mellett van.

Dr. Várady Zsigmond nem látja a kérdést a Hoványi által felvetett irányban tisztán. Csak azt látja valami készül. Ilyen bizonytalanságot nem lehet ilyen fontos kérdést felfüggeszteni. Sejtteni lehet, hogy egy társaság létesüléséről van szó, de biztosat nem

tudni. Nézete szerint az eszme hajótörést szenved. Ha komoly jelt kapna erre, akkor ő is a halasztás mellett foglalna állást, de így nem.

Dr *Moskovits* József az eladás ellen van. Redont, szálloda kell a Sas helyén, s ha ezek másuton nem lehetnének, csak az esetben fogadná el az eladást. A többi városi ingatlanokat el kell adni, de a Sast nem, az nem egyszerűen városi ingatlan. Építeni kell, lesz hozzá bérlő biztosan. A Hoványi által felvetett dolog nem alaptalan, mert vannak számítások. Az ajánlattevők még fognak várni. Most nem adja el a Sast.

Balogh Döme a halasztás mellett szól. Miért ellenzik ezt s mit szól ehhez a közönség. A kételyek eloszlatása miatt el kell fogadni a halasztást, mikor oly komoly emberek kérik, mint Hoványi. Csodálkozik, hogy a főmérnök oly nagyon sürgeti az eladást.

Köszeghy József redont építése nélkül ma is az eladás ellen volna, de így nem. A kérdés technikai részét fejtegeti.

Dr *Molnár* Imre a Sas kérdését ideális szempontból is tekinti. Fontos közintézmények miatt is biztosítani akarja a városnak. Inkább elvesztené a felhozott 5—6 ezer koronát. Engedjenek időt, hogy értékelhessék kellőleg a Sast s az a város tulajdonában maradjon. Kár ebből nem járul a városra.

Rimler Károly elvitázhatatlannak tartja, hogy a siettetés csak kárral jár. Dolgozik, hogy a kérdés a város érdekében döljön el. Oly dolgok merültek fel, amelyeket most nem hozhat nyilvánosságra, de amelyek bekövetkezhetnek. Törekednek ilyen irányban. Most többet nem mondhat. Időt kell hagyni. Javasolja a bizottság a törvényhatóságnak, miszerint a februári közgyűlésen érdemben ne foglalkozzék a kérdéssel, mert a tanács dolgozik tovább.

Dr *Várady* Zsigmond ezen kijelentés után nem látja helyét a vitának. Hozzájárul a halasztáshoz. Azonban azt kívánja, hogy februárban a kérdés tárgyalására összehívassék a szakbizottság.

Rimler Károly kéri, hogy ne szabják meg a határidőt; amikor dől valamire a dolog, azonnal összehívja újból a szakbizottságot.

A szakbizottság elfogadta a halasztást.

NAPROL-NAPRA.

A kabai munkásvédők.

Megemlékeztünk már a kabai népbolonditástról előzetesen. Most kommentálhatjuk utólag. Akkor is azért foglalkoztunk vele, most is azért térünk ki rá, hogy tanulságokat vonjunk le belőle.

A gyűlés *Mezőfi* védőszárnyai alá helyezkedett. Lesznek, akik erre talán azt fogják mondani, no legalább mégsem *Bokányinak* hódolt. Azt kérdezzük ezektől, mennyivel különb a vörösek közül egyik, mint a másik. Semmivel, de éppenséggel semmivel. Egyikük tizenkilencz, másikuk egy híján husz. Senkit se tévesszen meg tehát ez a körülmény, amely egészen természetes jelenség, miután az alföldi agrárszocializmust mindig is *Mezőfi* vezette.

Ehelyett inkább azon essék gondolkodóba az ország tiszamenti részének keresztény intelligenciája, hogy több lap jelentése szerint 168 község képviseltette magát a vasárnapi gyűlésen 365 kiküldöttel. Ha ennek a számnak csak fele igaz — bizony akkor is igen nagy

szám ez, tekintve azt, hogy itt a falvak népéről van szó nagyobbára.

A lapok tudósítása azt is mondja még, hogy ezen a mult vasárnapi néprontó gyűlésen Bács-, Bihar-, Békés-, Csanád-, Szolnok-, Csongrád-, Tolna-, Heves-, Zala-, Somogy-, Hajdu-, Borsod-, Arad- és Veszprémmegyeiek területtől gyűltek össze a kiküldöttek. Nos, ebből a listából is föltétlenül leütjük Somogyot, Tolnát, Veszprémet és Zalát, amelyeket aligha képviselhetett összevéve tíz ember. Ezt legjobb meggyőződésünk szerint, az ügy tanulmányozása körül szerzett tapasztalataink alapján biztosra vesszük. Am még így is elég, sőt nagyon is sok megyét látunk képviselve.

Aztán, hát mi történt a híres gyűlésen? Megalakították a *munkásvédő szövetséget*. Lucus a non lucendo. Inkább *munkásnyuzó* szövetségről beszélhetnének a fővezérek, ha őszintén akarnának, tudnának és mernének szólani. Hiszen folyton a tizfilléres heti járulékról volt szó, amelynek négyötödét be kell szállítani a pártközpontba, csak egyötödét tarthatja meg a helyi szervezet.

A jakabfillér mellett rettenetes porokszizmustal agitált *Mezőfi*, aki többek közt ezt mondotta, hogy vonja meg inkább ki-ki feleségétől, gyermekeitől a falatot! Ha ez nem népnuzás, akkor nem tudjuk, mi az. És még akadt református lelkes, aki ezt a népbontó és bolondító gyűlést üdvözölte.

Forduljunk el ettől a szomorú, botrányos képtől és dolgozzunk. Hajduban *Mezőfiék* bujtogatták a népet, Biharban *Bokányiék* is, *Mezőfiék* is. Tömörítsük a népet s bármilyen kisszámú katolikussal legyen is dolgunk egy-egy vidéken, vigyük be a katolikus népszövetségbe. Hogy az öntudatos katolikus nép milyen hatalmas, mekkora nagy tettekre képes, mutatja a kraszna horkaváraljai eset.

Andrássy Dénes gróf a községnek iskolai épületet ajándékozott s egyben közbenjárt az iskola államosítása ügyében. A gróf elküldte jószágigazgatóját *Sulyovszky* Jánost a község tanácsába, melynek tagjait sikerült is megnyerni a tervnek. Tegnapelőtt kellett volna egy erre a célra egybehívott gyűlésen az ügynek befejezetté válni, de ekkor hirtelen fordulat állott be. A derék katolikus nép közt valóságos zendülés tört ki az államosítás terve ellen. A gróf most egyelőre nem tárgyal az iskola dolgában.

De sokan tanulhatnának ettől a néptől. Hanem persze ez csak egyik oldala az éremnek. Amint az adott esetben arra kell segíteni a népet, hogy már most megfelelő *katolikus iskolája* legyen, úgy kell másutt is vezetni, istápolni, gyámolítani a tömörülő katolikusokat az élet minden vonalán. (h)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.
Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

ünis 27. Szent László ünnepély.

Hazafias beszéd.

A kormány vallás- és közoktatásügyi ügyvivője, *Lukács* György meg akarja oldani a középiskolai reformnak régen égető kérdését. Összehívott egyes tanférfiakat — köztük persze középiskoláról lévén szó, középiskolai tanár egy sincs — s eléjük terjesztett megvitatás végett egy törvényjavaslatot.

A bizottság komoly képpel hozzá is fogott a megvitatáshoz.

Olyan forma ez a komoly képpel folyó vita, mint mikor az apró kis kadétok megnyerik Napoleon helyett a lipcsei csatát. Vagy mikor az osztrák generálisok győzelemről beszélnek.

Először is az egész tervezethez kevés a bizalom. Mikor kipattant a *Lukács*-féle tervezet eszméje, az egységes középiskoláról volt benne szó. Most pedig a szaktanács elé valami félig hulló, félig madár, kétkulacsos terv kerülhetett, amely akarja az egységes középiskolát, de nem nagyon, csak afféle egységes jogosítás alakjában. Szóval nem reform, csak foltozás.

Foltból pedig már elég volt. Görögpótló, reáliskolai latin, új tanterv — rövid idő alatt három nagyobb foltozás, amelyekre ríktó piros disznek rávarrta *Wlassics* az azóta szerencsésen megboldogult művészeti oktatást.

Mind megannyi alkalom volt a tankönyvgyárosoknak arra, hogy újabb javított kiadásokba ugrasszák bele a tanférfiakat és szép summákat keféljenek be holmi lényegtelen, haszontalan változtatásokért a szülőktől. Ebből tökéletesen elég volt már, többet nem kérünk.

Jobb lesz várni egy keveset s aztán hadd jöjjön komoly ember vezetése mellett komoly reform, az egységes középiskola.

Ez a dolog érdemi része; de az alakiság ellen is lehet kitogást tenni, még pedig igen alaposan.

Törvényjavaslatot készít a *Fejérváry*-kormány tagja. Risum teneatis!

Tudja ez a kormány, mi a törvény? Almodik arról ez a kormány, hogy valaha a magyar országgyűlés asztalára törvényjavaslatot tesz le? Hiszen a színe elé sem mer kerülni annak a magyar parlamentnek, a mely ellen annyit vétkezett.

És erre az egész társaságban senki más nem merte figyelmeztetni az ügyvivőt, mint egy hazafias főpap, *Fehér* Jpoly.

Érdemes külön kiemelni *Pannonhalma* hazafias főapátjának felszólalását. Ki merte mondani, hogy a *Lukács* által törvényjavaslatnak nevezett terv nem törvényjavaslat. Rámutatott arra, hogy a mostani idő éppen a legszerencsétlenebbül van megválasztva a reform számára, mert a legjobb javaslatra is a hazafiatlanság bélyegét sűti s így az teljesen hitelét veszti.

Jól esett az őszinte szót hallani. Bölcs és a cél érdekében nagyon helyénvaló volt a

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműk, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephír és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott áruk.

felszólalás. Lukács eredeti javaslata nagyon sok életrevaló eszmét tartalmazott s kár lett volna azt a Fejérváry-kormány odiózus bélyegével világgá bocsátani.

A középiskola ügyének ez az egy hazafias tiltakozás használt legtöbbet az egész tanácskozásban. A többiek csak elmeélesítő gyakorlatokat folytattak. Az értékes anyagot az menti meg, ha Fehér Ipoly tanácsát követik s Kristóffy kollégáját nem egedik a nemzet életbevágó eszméibe kontárkodni.

*** A hercegprimás betegsége.** A hercegprimás állapotában, sajnos, tegnap nem állott be javulás. Az éjjel ismét nagyon nyugtalanul aludt s láza nem csökkent. Felgyógyulása, orvosai véleménye szerint, csak attól függ, ellentud e állni szervezete és meddig a láz romboló hatásának. *Rajner* Lajos érseki általános helynök ma egy külön körlevelet bocsátott, ki, a melyben elrendelte, hogy a főegyházmegye összes templomaiban naponta a hercegprimás felgyógyulásáért imádkozzanak.

*** Ajánlat a Zöldfa bérbevételére.** A Fekete Sas jövő sorsának eldöntése mellett nem csekélyebb gondot okoz a városnak a másik ingatlana, a Zöldfa értékesítése is. *Maresch* Károlyval a szálloda és vendéglő jelenlegi bérlőjével, bár még pár év van hátra a bérlési viszonyt illetőleg, mégis már gondolkodni kell a Zöldfa jövője ügyében is, mert az üzletmenet a Zöldfával is a lehető legrosszabb és bérlője szinte, mint a Hillinger a Fekete Sas-beli, menekülni szeretne a bérléteből mielőbb, nehogy teljesen tönkre menjen. Most a Zöldfa épületének bérbevételére ajánlat érkezett be a városi tanácshoz. *Moskovits* Farkas czipő és csizmagyáros tette az ajánlatot, amelyben kéri a várost, adja ki neki 15, 20 vagy 25 évre az épületet. Ő hajlandó a városnak a ma kapott bérösszeget fizetni s magára vállalja kötelezőleg az épület jókarban tartását. Az ajánlat hamarosan foglalkoztatni fogja ez érdekelt köröket.

*** Felolvasó ülés a Szigligeti Társaságban.** A Szigligeti Társaság 1906. évi február hó 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kir. kath. jogakadémia disztermében *Rác* Mihály, *Gyalóky* Jenő főhadnagy és dr. *Dénes* Sándor társasági rendes tagok közreműködésével felolvasó ülést tart, melyre az elnökség most bocsátotta ki a meghívókat.

*** Távozó ügyvéd.** *Némethy* Ferencz jőnevű fiatal ügyvéd elhelyezte ügyvédi irodáját Nagyváradról *Felsőőrre* Vas megyébe, s itt maradt ügyei ideiglenes vezetését dr. *Puskás* Béla ügyvédre, lakik *Széchenyi-tér* 8 sz. bizta, kintől az iratok bármikor átvehetők.

*** Leszurt gyujtogató.** *Zigány* György biharmegyei dusesdi lakost a vele vadházaságban élő élettársa elhagyta és visszaköltözött Magyarcsékre szüleihez. Miután a hűtlen szerető sok kérésre sem akart vissza menni. *Zigány* György úgy segített magán, hogy boszszuból felgyujtotta apósának szénaboglyáját 1906. január 28-án vasárnap este. A gyujtogatót a magyarcsékei éber csendőrség *Dusesden* a korcsmában elfogta. A gyujtogató azonban a csendőröknek ellentállott, az egyik csendőr szuronyát elkapva lekapsolta a fegyverről és avval védte magát, a csendőrök puskatussal leverték és meg is szurták, végre megkötözték és Magyarcsékre szánkán szállították. A bűnös nem halt meg, mint tévesen írták, hanem súlyos sebeivel szállították a biharmegyei közkórházba. Az úgy vizsgálatára

Belényesből kiszállott a csendőrtiszt helyettes. A meggyujtott boglyát a szomszédok csakhamar eloltották, nagyobb mennyiségű hó rálapátolásával.

*** Püspökünk állapota.** Egyes lapokban *Semrecsányi* Pál megyés püspök urunk Ő Excellenciája egészségi állapotában beállott rosszabbodásáról irnak. Ezekkel szemben a nagyközönségnek megnyugtatóra, melynek osztatlan tisztelete és szeretete övezi jóságos főpásztorunkat, kijelenthetjük, hogy a legilletékesebb helyen nem csak semmit sem tudnak a híresztelt kedvezőtlen változásról, de sőt éppen most küldik szét püspökünknek *San-Remóban* kelt körlevelét s egy-két napja, hogy érkezett több rendbeli ügyben sajátkezü intézkedése.

*** A közjegyzői kamarából.** Az igazságügyminiszter Nagyszalontán az elhalálozás folytán gazdát vesztett egyik közjegyzői állást megszüntette. — A debreczeni közjegyzői kamara az elhalálozás következtében megüresedett tenkei közjegyzői állás betöltése céljából pályázatot hirdet. A kellően felszerelt pályázati kérvényeket 1906. február hó 24-én délután 5 óráig kel a debreczeni közjegyzői kamarához benyújtani.

*** Öngyilkosság.** Az alkohol ismét áldozatot kívánt és fog kívánni még ezeket, kik talán a társadalomnak érdemes munkásai lennének. Mint *Bogyoszló*ról jelenti tudósítónk ott tegnap délután felakasztotta magát egy *F. Borsi* János nevű gazdaember. Tettének oka pillanatnyi elmezavar, mely az alkohol túlságos élvezetének következtében állott be. Az ügyészségnek is tettek az esetről jelentést, mivel azonban büntény nem forog fenn, a vizsgálát meg indítását a királyi ügyész nem rendelte el.

*** Püspökünk körlevele.** Mint lapunk más helyén megemlítettük, most jelent meg kegyelmes főpásztorunknak *San-Remóban* január 25-én kelt körlevele egyházmegyéje papjához, melyben közli a pápa Ő Szentségének a legutóbbi konzisztóriumban tartott allocutióját; majd a congregációk különféle döntvényei után a közigazgatási bíróságnak azt az érdekes határozatát közli, mely szerint a községi virilisek névsorának összeállításánál a lelkeszek adója beszámítandó, ha azt az egyház fizeti is; még érdekesebb ugyanezen bíróságnak egy másik döntése, mely szerint a bérlők által a birtokos helyett fizetett adó saját adójuk gyanánt nem tekinthető, ez alapon virilisek nem lehetnek; a körlevél további részében felmentést ad a püspök Gyertyaszentelő ünnepére a pénteki böjttől — melegen üdvözlő az új érseket, végül a lapunkban már közölt szemlélyzeti hírek után beszámol a múlt évi gyűjtések eredményéről.

*** Tragikus sors.** Az élőhalottak házána, a helybeli elmeegógyintézetnek halottja van. Egy fiatal ember végezte be pályafutását, ki másfél évvel ezelőtt került az élőhalottak közé. A budapesti vakok intézetének volt tanára, majd reábizták a kolozsvári vakok intézetének szervezését, melyet szép sikerrel fejezett be, az idevonatkozó szakirodalomban is nagy tevékenységet fejtett ki s egyszer csak megtört fizikuma, elborult elméje, az élőhalottak közé került, hol tegnap kiszenvedett. Igazi megváltás volt reá a halál. Elméjére sötétség borult a földön, derítsen reá világosságot Jézus a mennyekben. Az elhunyt *Vucskics* László volt nagyváradai jelenleg soproni postatitkárnak és

Kosztá István nagyváradai postatitkz feleségének testvére volt. A gyászestéről a család a következő jelentést adta ki:

Özv. *Vucskics* Jánosné a maga és gyermekei: Béla feleségével *Weismáhr* Emmával és gyermekeikkel; *László* feleségével *Rothler* Honával és gyermekeikkel; *Vilma* *Bechtl* *Zsigmondné* fiával; *Jenő* *Márta* férjével *Kosztá* Istvánnal és fiával; *Mariska*, *Ottó* és *Ella* névében szomorodott szívvvel jelenti fiának, illetve testvérüknek *Vucskics* Jánosnak a kolozsvári vakok intézete volt igazgató-tanárának Nagyváradon, folyó hó 30-án éjfélok, az utolsó kenet szenségének felvétele után, életének 30-ik évében történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei február hó 1-én d. u. 3 órakor fognak az elmeegógyintézetbe (*Kórház* utca 8. sz.) beszenteltetni és onnét az újváros központi temetőben a feltámadás reményében nyugalomra helyezteni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig február hó 3-án délelőtt 9 órakor fog a *Szent László-templomban* az *Egek Urának* bemutatni. Mely végtisztességre az elhunytak barátai, ismerősei és tisztelői meghívotnak. Nagyvárad, 1906. január 31, Az örök világosság fényeskedjék neki!

*** A Pannónia tolvajai** *Horvát* Mihály pannoniabeli pinczér és az ugyanitt alkalmazott *Kazup* *Vilmos* borfiu kárára egy szivartárczát, 39 drb. trabukó szivart, 12 drb. regália média szivart és 16 korona pénzt lopott el *Kalfas* *József* Pannónia vedéglőbeli csapos. Az enyveskezü ifijut a rendőrség letartóztatta. — Ugyancsak letartóztatta *Nogdi* *Károly* Pannónia szállóbeli bérszolgágtát, aki *Heralz* *Izidor* Wiener lakos kereskedelmi utazó kárára a postai feladás végett reá bizott 100 koronát rövidesen zsebreavágta.

*** Egy rejtélyes tolvaj banda operálásai.** *Fried* *Ignác* *Szilágyi* *Dezső* u. 23 sz. a levő udvara zárt ketreczéből tegnapelőtt éjszaka 2 pulykát, 3 kappant és 2 tyukot emeltek el. — A tolvajok, kik a kerítésen át utaztak az udvarra, minden valószínűség szerint azonosak azon bandával, amelyik az elmúlt éjszaka a következő helyeken garázdálkodott: *Minszár* *Jenő* *Szigligeti* u. 9 sz. a lakása udvarán az összes fákamarákat feltörték és az egyikben volt hust elvitlék; *Kappel* *György* *Lukács* *György* utca 47 sz. a udvaráról 3 tyukot, a pinczéből 9 üveg bort vittek el; végül *Lukács* *György* utca 835 sz. a lakó *Rádi* nővérek házában a *Párizspatak* felől vezető kertajtót feltörték, azonképpen a tyukól zárját is és 7 drb. nagyfajta tyukot emeltek el. A rendőrség nagyobb szabásu intézkedést tett folyamatba eziránt, hogy a napok óta garázdálkodó tolvajbandát kézrekeritse.

x Rheuma, köszvény, csont és izomszaggatás ellen legbiztosabb hatása van *Citosan*-nak, kapható a *»Kigyó«* gyógyszerárban, Nagyvárad, Bémer-tér és a *Vadász-léle* *Drogueriában*. Ára 90 fillér.

x A kőbányai *Első Magyar* *Részvény*-*Serfözde* dupla goliat maláta gyogsör név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben gyogsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divatszöveimeit* mélyen leszállított árban bocsátom áruba. Kivánatra azon előnyt is nyujtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot saját szabászati termemben a legdivatosabb fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Tessler* *Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

! Maradékok félárban !

! Papi tevékenelme nagy választékban !

IRODALOM.

SZENT NORBERT, Gennep ura, a prémontrai kanonokrend alapítója és Magdeburg érseke. — Életkép. Irta Zak Altonz. Németből fordította és átdolgozta Novotny S. Alfonz, jászói prémontrai kanonok, nagyváradai főgimnáziumi igazgató. A keresztény katolikus ifjuságnak olvasmányul ajánlva. Szent László nyomda Nagyváradon. 1905. — Ára 2 korona.

A mű karácsonykor hagyta el a sajtót. Kapható a nagyváradai prem. főgimnáziumban és a Szent László nyomdában, Nagyváradon (Szilágyi Dezső-utca 5. sz.)

Tekintve a könyv szellemét és irányzatát, annak szíves támogatását és figyelembevételét kéri a fordító

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Hajduk hadnagya, (Ráthonyi Akos bucsuja. A.)

Péntek: A párbaj. B.)

Szombat: Bohémszerelm (ujdonság C.)

Vasárnap: d. u. Peleski nótárius este: Bohémszerelm.

Megbotránkozás egy előadás felett.

Nagyvárad város színügyi bizottságának tegnapi ülésén jutott kifejezésre az a méltó megbotránkozás, amelyet a hétfői Kis kofa férczmű előadása keltett a közönségben.

Ami izléstelenység előjöhét a kutyabagosi vándortrupp előadásán, azt mind összehalmozták ezen az előadáson a Szigligeti-színházban.

A színügyi bizottság ülésén dr. Hoványi Géza elnöklete alatt részt vettek Stark Gyula, dr. Moskovits József, dr. Váradai Zsigmond, dr. Dóri Ferencz, Beczkay Lajos, dr. Kurländer Ede, Farkas Izidor, dr. Halász Lajos, dr. Gyémánt Jenő, Kőszeghy József, Somogyi Károly, színigazgató és Juricskay Barna jegyző.

Dr. Váradai Zsigmond elítéli a hétfői Kis kofa előadást, mely végtelenül megbotránkoztatta a közönséget. Módot kell találni, hogy ily botrányok ne fordulhassanak elő.

Dr. Halász Lajos szintén megbotránkozásának ad kifejezést a tulhajtott izléstelenység felett, amit az összes személyzet, de különösen Palásthy megengedett magának. A sugólyukon bujt ki és be s a karmester székén foglalt helyett. A szereplők mulattak. Indítványozza, hogy a színigazgatót 100 korona pénzbüntetéssel sújtásák.

Somogyi Károly szintén megbotránkozott s azonnal felment a színpadra. Másnap a társulatot rendkívüli gyűlésre hívta össze s rosszaságát fejezte ki, megróttá a szereplőket. Ez a legnagyobb büntetés egy társulatnál.

Dr. Moskovits József nem védi az előadást, de az igazgató megette amit lehet. Halász indítványának mellőzésével, megbotránkozását fejezte ki a színügyi bizottság.

Dr. Váradai Zsigmond az egész előadáson keresztülvonult izlésteleniséget elítéli. Jövőre nézve garancia kell, hogy ez nem ismétlődik. Ha ezt nem nyújtják, elfogadja a 100 korona büntetést.

Somogyi Károly zokon veszi, hogy a sok jó előadásért senki nem dicséri s egy ily véletlent így akarnak megtorolni. A Kis kofát csak közbejött betegség miatt vették elő. A rendezőt terheli a felelősség, akit megint.

Dr. Hoványi Géza elfogadja, hogy az előadás botrányos volt, de szigorúnak tartja a pénzbüntetést, mikor még jegyzőkönyvi megrovásban sem részesült eddig. Elegendő, ha a bizottság rosszaságát fejezi ki.

Dr. Hoványi Géza indítványát fogadták el; a Kis kofa előadásáért a színügyi bizottság megróttá az igazgatót s felhívja, hogy hasson oda, miszerint hasonló eset a jövőben ne forduljon elő.

Ezután elfogadták február hónapra a következő műsort:

Bohém szerelm (uj), Baba, New-York szépe, *Bizanc v. Balatoni rege* (uj), Elektra, Tudós nők, Kolibri mama, Szobalány, Udvari tanácsos, Miss Hobs, Peleskey nótárius, *Kütleki hercegnő* (uj), Böregér, *Baccarat* (uj), *Vereb* (uj), Egyenlőség, Utazás az özvegyiség felé, Órangyal, Dorrit kisasszony, Kondorosi szép csaplárné, Vörös sapka.

Ráthonyi második fellépése. Operettben lépett fel másodizben Ráthonyi Akos, a *Fecskefészkekben*. Sokoldalú tehetsége, élénk temperamentuma itt is teljesen érvényesült; a nagyszámu közönség állandó tetszéssel kísérte szerepét s zajos tapsokkal jutalmazta. A helybeli szereplők a régiak voltak.

Ráthonyi Akos vendégjátékai. A »Hajduk hadnagya«-nak czimszerepe; Boronay országos híru alakítása a színház hamarosan megkedvelt vendégének: Ráthonyi Akosnak. Ezt játsza el ma este a Magyar színház énekes honivántja, aki egyébként holnap este is fellép még pedig a »Tavaszi« operett ügyvédjének szerepében, a meghosszabított vendégszerelést kétségkívül szívesen fogadja a közönség

Műsorváltozás. Előre nem láthatott akadályok ismét megbolygatják a színház megállapított műsorát. Gerlaci Hermin, a kitédesanyja betegágyához hívtak, sürgönyileg újabb 8 napi szabadságot kért, minélhogy a »Bohém-szerelm« fő női szerepét Aradi Aranka vette át, aki azonban még nem készülhetett el az új szereppel s e miatt a bemutató elmarad. Helyette a »Tavaszi« megy holnap este Ráthonyi Akossal. A szombati előadás iránt még távirat váltások folynak. Vasárnap este Audran bájos zenéjü operettjét »A babát« elevenítik fel Aradi Arankával a czimszerepben.

Csöppség — délután. Holnap pénteken Gyertyaszentelő ünnepe van. Két előadás lesz a színházban, délután 3 órakor fél helyárak mellett a »Csöppség« megy, mely alkalommal a czimszerepet Komáromi Margit, Ambrót pedig Tóth Elek játsza. Vasárnap délután a »Peleskei nótárius« elevenítik fel. A hotnapi előadásokra jegyek már ma válthatók.

A bérlet II fele. Az igazgatóság e helyen is közli a t. bérlőkkel, hogy a nagy bérlet második fele a mai napon kezdődik meg. Kéretnek azok a t. bérlők, akik hátralékban vannak a már január hó 15 én esedékesé vált bérleti összegekkel, szíveskedjék mielőbb a titkári irodában rendezni.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 1. Középpessy kolon próbabálja.

Február 3. Tombolaestély Élesden.

Február 3. Vasutas »Koszoru-Egylet« bálja

Február 4. A Nagyváradai Katholikus Legényegylet bálja.

Február 10. Posta- és távirat-altsztek és szolgák bálja.

Február 18: Czukrászok bálja.

Február 24. Az élesdi állami tisztviselők táncestélye.

Tanítók estélye. A nagyváradai *Tanítók köre* tegnap tartotta meg rendes havi »házi« estélyét. A házit azért tettem macskaköröm közé, mert akár a programot, akár annak lefolyását tekintjük, bizvást beillett volna az akármely nyilvános hangversenynek. Igaz hogy tanító ember vagyok, de mégsem az elfogultság szól belőlem. Tanító voltamra csak nagy ritkán voltam büszkébb, mint ezen az estén és szerettem volna az egész Nagyváradnak megmutatni, hogy miképpen szórakoznak az »ő«tanítói;

Steiner Ida precziz zongorajátéka vezette

be az estélyt egy nehéz technikájú darabbal, Páll Ilonka Első verseny czimen tartott felolvasása egyaránt bizonyítja az élet legaprólékosabb dolgaira is kiterjedő éles megfigyelőképességét, valamint erős itélő tehetségét és szellemes ötletességét a kidolgozásban.

Előadása rejtegetett titkok elárulása volt a fiatal lányoknak s édes visszaemlékezés az öregebb asszonyoknak. (Ha ugyan van öregebb asszony is a világon, mert öreg — erre esküszöm — nincs.) A harmadik szám *Kürti István* gondokaművész játéka volt. (A műsoron jelzett hegedű-négyes közbejött akadályok miatt lemaradt.) Mit tudnék én mondani Kürti művészetéről? Beszél a közönség tapsa, aki alig tudott a művész szívebe markoló játékaival betelni s az újrázástól elállani.

Méltó befejezése volt az estélynek *Kerner* melodramája »A magyar dal: Itt már nem tudom, kiről szóljak: a költő szereplőjéről, az illusztráló énekkarról vagy a zenekísértről? Egymást multák felül — és egymást egészítették ki. Magukkal ragadtak, álomba ringattak, a fényes nemzeti mult lélekemelő, kebeldagasztó álmaiba, amelyből oly rosszul esett a keserves valóságra ébredni.

Középpessy kolon próbabálja. Középpessy Kálmán névdnöksége alatt álló tánc-kolon tanítványai ma tartják meg fényes sikerűnek ígérkező próba-bálgukat. Az est érdekességét emelni fogják a balletmesternő Antalfyné Hody Anna által betanított tanítványok külön táncmutatványai, melyek közül legérdekesebb lesz a hármas keringő és tiroli tánc.

EGYESÜLETEK.

A 48-as népkör választmányi gyűlése.

A nagyváradai 48-as népkör tisztikarának és választmányainak t. tagjait tisztelettel kérjük, hogy t. évi február hó 2-án péntek délután fél 6 órakor, »a kör« helyiségében tartandó választmányi ülésre lehetőleg teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Az ülés tárgyai:

1. A bálbizottság jelentése.
2. A közgyűlés napjának kitűzése.
3. Pénztári kimutatás.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Költségelőirányzat.
6. Jelölőbizottság kiküldése.
7. Hátralékos tagdíjnyugták.
8. Tagfelvétel.
9. Indítványok.

Nagyvárad, 1906, január hó 30-án.

Schwartz Izidor, Dr. Adorján Emil,
jegyző. alelnök.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharcz.

Budapest, jan 31. (Saját tud. táv.) Mint Párisból jelentik, tegnap a fővárosban folyt a templomi javak leltározása. A hívő nép mindenütt erélyesen tiltakozott.

— Le a rablókkal!

— Le a szentségtörőkkel!

Ilyen és hasonló kiáltások hallatszottak.

A szerb vámháboru.

Budapest, január 31. (Saját tud. távirata.) Belgrádból jelentik: Az összes körökben egyre jobban nyilvánul az óhajlás, hogy Magyarország—Ausztriával a rendes viszonyok álljanak helyre. Draskovich keresk. miniszter egy újságíró előtt azt a reményt fejezte ki, hogy Magyarország nemsokára megfogja szüntetni a határzárt s akkor könnyű lesz a békés meg-egyezés.

A békés kedv következtében ma esett az aranyárszám, ellenben az élelmi cikkek árai emelkedtek. A miniszterelnök ma tárgyal a pártvezérekkel a konfliktusról és a skupstinában a kormányhoz intézett interpellációról.

A kiviteli kereskedők holnap gyűlést tartanak, melyen követelni fogják még a vámunió elejtése árán is a Magyarország Ausztriával való békés megegyezést.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemű tükör, réz- és vasbutorok a lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek minden e szakmába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legjutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

KÖZGAZDASÁG.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap, január hó 31-én délután tartotta ez évben első teljes ülését, *Huzella Gyula* elnökléte alatt.

Az elnök jelentésében számot ad a múlt ülése óta a kamarához érkezett miniszteri leiratokról és más testületek átiratairól, valamint az elnökség által időközben elintéztett fontosabb ügyekről. Tudomásul vették.

A titkári jelentés a kamarai iroda ügyforgalmán kívül számot ad a miniszteriumban tartott titkári értekezletekről, amelyek az évi jelentésekhez szükséges adatok beszerzése és a katonai lábbelik szállítása tárgyában tartottak.

A pénztárnok jelentésével együtt tudomásul vették a titkár jelentését.

A miniszteri leiratok közül legfontosabb a kamara évi jelentésben a régi rendszerű oldalajtós vasuti kocsiknak a forgalomból kivétel és a fegyivásárhelyi állomásnak darab-áru forgalomra berendezése tárgyában foglalt kivánságra vonatkozó leirat. Az oldalajtós kocsikat költségkímélés tekintetéből csak fokozatosan lehet kiküszöbölni; a fegyivásárhelyi állomást pedig darabáruk felvételére átalakítják, mielőtt a szükséges 40000 korona fedezet lesz. Tudomásul vették.

A miniszter nem tesz eleget a kamara

azon felterjesztésének, hogy a sulypát használatát a szappan és festék gyártásnál tiltassa el. — A teljes ülés a leiratot tudomásul vette.

A vaskereskedők üzletkörének meghatározására vonatkozólag elfogadták a kereskedelmi osztály javaslatát.

A kiskereskedők társulatának kérelméhez képest a kamara felterjesztést intéz a miniszterhez a petroleum raktáron tartását korlátozó rendelet hatályon kívül helyezése, illetve a rendelet életbeléptetésének felfüggesztése iránt.

A nagyvárad városi iparoktatási bizottság a kamara eddigi évi 100 kor. segélyét 200 koronára kérte felemelni, a teljes ülés azonban nem adott helyet a kérelemnek.

Hasonló szellemű felirattal pártolja a kamara a brassói kamarának a romániai származású hus behozatalát könnyítő intézkedések megtétele iránti feliratát.

A Pécssett tartandó általános ipari és mezőgazdasági kiállítás erkölcsi támogatását készséggel teljesíti a kamara.

A besztercebányai társ kamarának a kívándorlás megakadályozása tárgyában kelt feliratát pártolja a teljes ülés.

A zárszámadások felülvizsgálására Köblös Ferencz, Rendes Vilmos és Rosinger Jakab tagokat küldték ki.

Tudomásul vették az O. M. Bank átiratát, mely szerint az intézet nagyváradai fiókjához az 1906. évre váltóbirálókul Ciffra Gerő, Farkas Izidor, Hlatky Endre, Lévy Zsigmond és Weisz Gábort hívták meg.

A magyar iparjogvédelmi egyesület erkölcsi támogatást és az egyesületbe tagul lendő belépést kérte a kamarától, amit a teljes ülés teljesített.

A magyarországi szappangyárosok egyesületének erkölcsi támogatását elhatározta a teljes ülés.

Láng Jenő keleti keresk. akadémiai növendék ösztöndíjat kért a kamarától. A teljes ülés a kérelmet teljesítette az összeg meghatározását azonban az elnökségre bízta.

Ugra község hetivásár tartásának engedélyezése iránti kérelmére vonatkozólag a miniszter kéri a kamara véleményét. A teljes ülés elutasító véleményt ad.

Még néhány apróbb ügy elintézése után a teljes ülés véget ért.

Kivitelünk Németország felé s az új keresk. szerződés.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságának 1917/1906. sz. átirata alapján, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a Németbirodalommal kötendő új kereskedelmi szerződések folytán kivitelünk a f. évi február hónapban előreláthatólag a rendesnél nagyobb lesz. A várható nagyobb kiviteli forgalom akadálytalan és gyors lebonyolítása érdekében a nemzetközi áruforgalmazási egyezmény 5. cikkének 3 bekezdése alapján intézkedés tétel arra nézve, hogy a Németbirodalomba rendelt és a f. évi február hó végéig feladásra kerülő kocsirakományú áruk berakásához kocsik első sorban bocsáttassanak rendelkezésre, illetve, hogy a szóban levő állományok közérdekből soronkívül továbbittassanak. Egyben figyelmébe ajánljuk az érdekeltek köröknek, hogy a kivitelre rendelt szállítmányoknak a vámhatáron márczius hó 1-je előtt való biztos átjutása érdekében a küldeményeket lehetőleg a f. évi február hó első felében adják fel vasuti szállításra. Nagyvárad, 1906. január hó 31. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, kir. keresk. tanácsos, elnök, dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

Hiteliszövetkezet Magyarországon. A napokban Magyarországon megalakult mint az Országos Központi Hiteliszövetkezetnek tagja a helyi hiteliszövetkezet. Elnök *Gál István* plebánus lett, alelnök *Klősz Antal* jegyző, könyvelő *Abrudán László* segédjegyző, pénztárosa *Fildák János* közs. pénztáros. A helyiség egyelőre a község házában van. Az alakuló közgyűlésre künn volt Nagyváradról *Pirovich József* központi

megbízott is. A felügyelőbizottság elnöke *Korda Andor* birtokos lett. Az egész szövetkezeti ügyet *Vertán Zoltán* szombatsági birtokos ültette nyélbe és szorgalmazta, miért is az anyagilag így fölkarolt szegény nép igen hálás véle szemben.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, jan. 31.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repcze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, jan. 31.

Oszták hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Oszták-m. államvasuti részvény	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 jan. 31-én.

Magyar aranyáraddék 4% — — — —	114.50
Magyar koronajáradék 4% — — — —	96.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	86.40
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	96.43
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	96.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — —	217.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön — — — —	161.—
Oszták járadék papirban — — — —	99.75
Oszták járadék ezüstben — — — —	100.75
Oszták korona járadék — — — —	117.50
Oszták járadék aranyban — — — —	100.25
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	162.50
Oszták-magyar bankrészvény — — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — — —	803.50
Oszták hitelbank intézeti részvény — — — —	675.50
Oszták-magyar államvasuti részvény — — — —	670.50
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.09
Német birodalmi márka — — — —	117.30
London vista — — — —	240.35
Páris vista — — — —	95.68
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Házvezetőnőnek

óhajtanék menni plébániára vagy esetleg más uri házhoz, 25 éves vidéki nő vagyok, esetleges kívánatra 800 koronáig biztosítékot tehetek, czim J. K. Czegléd IV. ker. 170. sz., zárt levélben megkeresést kérek.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától

Hirdetmény.

950—1906 szám.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Berger Dániel által felállítani szándékolt lisztes anyagból való tápszerkivonat gyártelep telepenyedélyezése tárgyában folyó évi február hó 12-ik napjának délelőtti 11 órájára a Sánc utcza 158 számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesíttetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1906. január 25.

Gerő,
r. főkapitány

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. millenniumi kiállít. áll. nagy arany érem. Hors-Concurs

Telefon:

Alapítva:

280. sz.

1854.

Első magyar részvény serfőzde Kőbánya.

Főraktár: Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban

Nagypiacz-tér, Salamon Benedek cégénél.

Kiváló orvosi szaktekintélyek ajánlják:

HA gyöngélikedik,

HA vérszegény,

HA gyermekágyas,

HA szoptat,

HA álmatlan,

HA üdülő,

HA rosszul táplált,

HA ideges kimerültség és

HA emésztési zavarokban

szenved, tegyen kísérletet a

Kőbányai Első Magyar Részvény Serfőzde

által eredeti gyári töltésben különleges üvegekben forgalomba hozott

Dupla Góliát

maláta-gyógysörrel

s meglepő eredményt fognak elérni.

A sör minimális alkohol tartalmánál fogva gyermekeknek is ajánlatos.

Kapható: **Kádár János, Fő-utca, Jankó A. utóda Kiss Károly, Maár és Szabó, Kern és Petrovics, Friedl és Jörösnél.**

Kiadó lakás.

Kossuth-utcai sarok bérházunk első emeletén, a Magántisztviselők Egyesülete által bérelt nagyarányu *utcai lakhelyiségek kiadó.*

Füchsl Testvérek.

1493

Hirdetés.

A **NAGYVÁRADI HITELBANK** részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámítol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

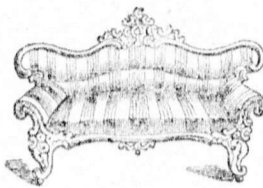
Az igazgatóság.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és úrszoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám

Mosómedve-bunda

és nagy *lábzsák* (feketebáránnyal), jó karban, jutányos áron eladó: Várház-utca 37. (gázgyárral szemben), az udvarban balra.

1487.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Csak kérjen

GLOBUS

tisztító kivonatot, mint az alant levő rajz.

mivel számos értéktelen utánzat lesz ajánlva.

FRITZSCHULTZ JUN.

Actiengesellschaft

Leipzig u. Eger.

Olcsó, mélyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi, és női divatruha cikkek a

F a b r y T e s t v é r e k

üzlethelyiségében Fő-utca, Moskovits-palota, Igazi alkalmi eladása egész finom árúknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kényes, divatos férfi, fiú és gyermek kalapok, sapkák, keztyűk, harisngák, alsó jäger ruházatok, takarók, utazó- és lópokrócok, galocsenek, hócipők, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcsó árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selymekendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett

Az üzletberendezés eladó. 1447

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyasztással egytányként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, honalyos (matt), színes fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1/5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

— villamosvilágítási —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.